

ĐẠI ĐẠO TAM KỶ PHỔ ĐỘ
TÒA THÁNH TÂY NINH

Tiểu Sử
BÀ NỮ ĐẦU SỰ
HỒ HƯƠNG LỰ

SOẠN GIẢ
QUANG MINH

NĂM BÍNH DẦN
1986

Ebook được làm theo **ẤN-BẢN** phổ biến trên Website của **DAOCAODAL.INFO**. Mọi góp ý, đề nghị bổ túc, sửa đổi những sơ sót, có thể có, xin vui lòng gửi điện thư vào địa chỉ: *Tamnguyen351@live.com*

Thành thật tri ơn **SOẠN GIẢ QUANG MINH, BAN PHỤ TRÁCH PHỔ BIẾN KINH SÁCH WEBSITE DAOCAODAL.INFO** đã bỏ nhiều tâm-huyết và công sức trong việc sưu tập, biên khảo, đánh máy, in ấn hay phổ biến trên Website ngõ hầu **GIÁO-LÝ ĐẠI-ĐẠO** được phổ truyền rộng rãi, lưu lại di-sản tinh-thần vô-giá cho thế-hệ hiện tại và nhiều thế-hệ tiếp nối mai sau.

California, 17/12/2012

Tâm Nguyên

Tiểu Sử Bà Nữ ĐÀU SƯ
Hồ Hương Lộ
1877-1972

Soạn Giả: QUANG MINH

Mục Lục

LỜI NÓI ĐẦU	9
--------------------------	----------

CHƯƠNG I: PHẦN TIỂU SỬ.....	11
--	-----------

Về Phần Đời	11
-------------------	----

Về Phần Đạo.....	11
------------------	----

Bà Nữ Đầu Sư Hồ Hương Lự Thông Công Cùng Đức Chí Tôn	14
---	----

Chú Thích Thêm Về Vụ Nguyễn Phan Long Hội Vạn Linh.....	16
--	----

Bài Thái Đế Hành Lễ.....	16
--------------------------	----

CHƯƠNG II: PHẦN THI ĐIỀU ĐỨC BÀ NỮ ĐẦU SƯ	19
--	-----------

Bài Xưng Tụng Công Đức	19
------------------------------	----

Cảm Hoài.....	19
---------------	----

Bà Nữ Đầu Sư Đấng Tiên	19
------------------------------	----

Xưng Tụng Công Đức	20
--------------------------	----

Bài Cửa Phối Sư Ngọc Nhưộn Thanh.....	20
---------------------------------------	----

Bài Cửa Giáo Sư Hương Ánh.....	20
--------------------------------	----

Bài Cửa Giáo Hữu Thượng Thời Thanh	21
--	----

Bài Cửa Giáo Hữu Ngọc Tài Thanh.....	21
--------------------------------------	----

Bài Cửa Giáo Sư Thượng Dư Thanh	21
---------------------------------------	----

Bài Cửa Võ Thành Lượng.....	22
-----------------------------	----

Điếu Văn Đức Bà Đầu Sư Hồ Hương Lự	22
Bài Của Chí Thiện Phan Trung Chấm	24
Bài Của Huỳnh Bá Tòng	24
Bài Của Vạn Năng Bùi Quang Hòa	25
Bài Của Thiện Tâm Lê Ngọc Lượm	25
Bài Của Ngô Đình Kiệt	26
Bài Của Hàm Tử Nguyễn Hàm Phục	26
Bài Của Nguyễn Thành Chơn	26
Bài Của Lê Hòa Hiệp (Chơn Tâm)	27
Bài của Huỳnh Bá Tòng	27
Bài Của Song Hương Thôn Nữ	27
Bài Của Tử Trước	28
Bài Của Phòng Bảo Châu Thành Thánh Địa	28
Bài Của Phối Sư Ngọc Triệu Thanh	28

CHƯƠNG III:
PHẦN TƯỜNG THUẬT, ĐIẾU VĂN TRONG ĐÁM TANG CỦA BÀ
ĐẦU SƯ HỒ HƯƠNG LỰ. 29

I. Bài Tường Thuật Đám Tang Bà Nữ Đầu Sư Hàm Phong Hồ Hương Lự	29
II. Bản Tuyên Dương Công Nghiệp	35
III. Điếu Văn Của Ngài Hồ Bảo Đạo	39
IV. Điếu Văn Của Bà Phối Sư Hương Tiểu	41
V. Điếu Văn Của Hội Thánh Phước Thiện	43
VI. Đáp Từ Của Tang Quyển	47

**Bà Nữ Đầu Sư
HỒ HƯƠNG LỘ**

LỜI NÓI ĐẦU

Phương ngôn Việt Nam có câu:

*Ăn trái nhớ kẻ trồng cây,
Uống nước nhớ người đào giếng.*

Chúng ta hôm nay sống trong lòng của Đại Từ Phụ, có anh em, chú bác, cô cậu cùng con cháu... tức có một đại gia đình trên ba triệu người thân yêu ủng hộ, đồng chia sẻ nhau miếng ăn khổ ngọt bùi là cũng nhờ các bậc Tiên Bối của chúng ta gây dựng nên Đại Nghiệp. Một trong bậc Tiên Bối ấy không ai quên được Đức Bà Hồ Hương Lự.

Nhất là Nữ Phái đã có một người chị cả xứng đáng, một bà mẹ hiền gương mẫu tiêu biểu cho công, ngôn, dung, hạnh và tòng phụ, tòng phu, tòng tử.

Luật của Nho gia thế nào, Đức Bà áp dụng thế ấy nên Đức Chí Tôn mới chọn Đức Bà để sản xuất nơi lòng ba hột minh châu:

1. Đức Cao Thượng Sanh.
2. Ngài Cao Tiếp Đạo.
3. Bà Giáo Sư Hương Cường.

Công nghiệp của ba hiểu tử của Bà đã đóng góp cho nền chánh giáo của Đức Chí Tôn biết bao ân trạch, cộng thêm công nghiệp cá nhân của Đức Bà thì chúng ta tưởng nơi cửa Đại Đạo khó có gia đình nào sánh kịp.

Người đời ca tụng bà Mạnh Mẫu sản xuất cho hơn loại một vị chí Thánh, chúng ta lại nói: Bà Hồ Hương Lự đã

sản xuất cho hơn loại 2 vị Chí Tiên và một vị Chí Thánh. Riêng Bà cũng là một bậc Chí Tiên thì sự ca tụng và danh dự Đức Bà nào kém bà Mạnh Mẫu trong thế kỷ 20 này.

Đạo càng loan truyền khắp thế giới danh dự Đức Bà càng cao, càng sáng chói, theo chúng tôi tưởng không phải xứng đáng Mẫu Nghi của một quốc gia, mà xứng đáng Mẫu Nghi của vạn quốc mà chớ.

Tòa Thánh ngày 15-5-Bính Dần (1986)

Quang Minh

CHƯƠNG I: PHẦN TIỂU SỬ

Bà Nữ Đầu Sư Hương Lự được đặc phong do đàn cơ tại Cung Đạo Đền Thánh đêm 20-10 Mậu Thân (9-12-1968) hồi 21 giờ, Đức Lý Nhứt Trần Oai Nghiêm giảng dạy như vậy:

“...Tuy nói thế nhưng về phái nữ Lão lấy làm thương hại cho Nữ Chánh Phối Sư Hương Lự, tuổi quá cao, nên Lão ban chức Đầu Sư hàm phong để dưỡng già và sau nữa là Chánh Phối Sư Hương Hiếu cũng đã dày công nên Lão ban cho chức Đầu Sư Chánh Vị của Nữ Phái”.

VỀ PHẦN ĐỜI

Bà Hồ Thị Lự sanh ngày 26-6- Mậu Dần tại Ích Thạnh, Tổng Long Vĩnh Hạ, tỉnh Gia Định. Người bạn đời của Bà là Cụ Cao Hoài Ân (Thẩm Phán đầu tiên tại Việt Nam).

Bà có 3 con, 2 nam và 1 nữ đều theo Đạo Cao Đài và là những Chức Sắc trọng yếu của nền Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ. Con trưởng nam là Thời Quân Cao Tiếp Đạo. Thứ Nữ là Giáo Sư Hương Cường và quí tử là Đức Thượng Sanh Cao Hoài Sang.

Vốn sanh trưởng trong gia đình nề nếp nho phong thống truyền từ mấy đời trước, nên có nhiều đức tánh can trực hiền lương chất phát theo lễ giáo Nho gia.

VỀ PHẦN ĐẠO

Vào năm Bính Dần (1926) Bà Hồ Thị Lự rời khỏi

Việt Nam để lên Kiêm Biên (Campuchia) trú ngụ nơi nhà con trai trưởng nam là Cao Đức Trọng đang giúp việc tại phòng Chưởng Khế thủ đô Nam Vang. Đồng thời vào năm 1926, Đức Hộ Pháp lên Kiêm Biên khai mở nền Đại Đạo, thì Bà liền nhập môn cầu Đạo và đặc phong phẩm Giáo Sư ngày 15-8 Đinh Mão (10-9-1927).

Sau khi đặc phong Giáo Sư ngày 15-8 Đinh Mão Bà liền trở về Sài Gòn, hiệp cùng Chức Sắc lo cơ phổ độ. Năm Kỷ Tỵ (1929) Bà về Tòa Thánh giúp việc nơi Lương Viện.

– Năm Canh Ngọ (1930) Bà đảm nhiệm quản lý sở may và giúp việc nơi nhà khách.

– Năm Nhâm Thân (1932) Bà lãnh Quản Lý Lương Viện và thay mặt Bà Nữ Chánh Phối Sư tại Tòa Thánh.

– Năm Giáp Tuất (1933) Bà bắt thăm đi hành Đạo ở địa phương với trách vụ Đầu Họ Đạo Long Xuyên.

– Đến rằm tháng 10 Ất Hợi (1935) thì Bà được thăng phẩm Phối Sư.

– Năm Bính Tý (1936) Đền Thánh khởi công xây cất, Bà Phối Sư Hồ Hương Lự chung chân với Chức Sắc kiến tạo Đền Thánh.

– Đến năm 1941 thì nền Đạo trải qua một cơn thử thách kinh hồn, khiến cho ai cũng phải châu mày ứa lệ.

– Tháng 6 Tân Tỵ (1941) một số chức sắc bị chánh quyền Pháp bắt đưa đi giam cầm ở Sơn La, Bà Rá, Côn Lôn và thậm chí đến Đức Hộ Pháp cũng bị bắt và bị đày lưu ở hải đảo Madagasca.

– Năm Nhâm Ngọ (1942), trước cảnh đau thương sôi nổi của dân tộc Việt Nam, nền Đạo gặp hồi khảo đảo

chính nghiên, nhà Toàn Quyền Pháp chiếm cứ Tòa Thánh, các Thánh Thất trên toàn quốc đều bị đóng cửa, tín hữu bị bắt khắp nơi, nhưng bà vẫn kiên gan trì chí, giữ vững đức tin, bảo thủ sản nghiệp của Đạo và luôn luôn có mặt tại Tòa Thánh bất cứ hoàn cảnh nào. Nhứt là nhà may Linh Đức hôm nay còn được tồn tại, một phần lớn là do công lao của Bà.

Trước những thử thách của tà quyền manh tâm phá hoại và diệt Đạo, đầu gặp sự kháng cự mãnh liệt trong vòng lệ độ và Đạo đức của Bà.

Một điều là toàn thể tín hữu đều ghi nhớ mãi mãi là một lần Giáo Sư Nguyễn Phan Long (cựu Thủ Tướng) cầm đầu một nhóm người phản Đạo về Tòa Thánh Tây Ninh với dụng ý chiếm đoạt Đền Thánh đã bị Bà Phối Sư Hương Lự chống đối mãnh liệt và trích điểm ông Nguyễn Phan Long mặc áo phục vào tọa vị trên ngai tại Cung Đạo là thất lễ và bắt buộc ông Nguyễn Phan Long phải lập tức rời khỏi chỗ tôn nghiêm.

Sau khi Đức Hộ Pháp ở Madagasca trở về Tòa Thánh, chỉnh đốn lại cơ quan chánh trị Đạo, sắp xếp bộ máy hành chánh Đạo. Bà xét thấy tuổi cao sức yếu, bà tự xin hàm phong, để nhường cho người có đủ sức khỏe, tài đức để dìu dắt cùng lèo lái Chức Sắc nữ phái tiến bước cho kịp nam phái.

Với chí hy sinh và công nghiệp vĩ đại, năm Mậu Thân (1968) Bà được phong Đầu Sư hàm phong.

Đức Bà Đầu Sư Hương Lự là một trong những Chức Sắc nữ phái đầu tiên đã dày công bồi đắp và khai sáng nền Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ và nêu cao đức tin vững chắc

nơi Đại Từ Phụ và trọn hiếu cả kiếp sanh để phục vụ cho Đạo, chẳng màng nước độc rừng sâu, lấm phen đứng trên cái chết trong gan tấc mà Đức Bà đều nhờ Thiên Liêng che chở, tai nạn đều được qua khỏi.

Hôm nay vì tuổi cao sức yếu Đức Bà Nữ Đầu Sư Hồ Hương Lự đã kỵ hạp du Tiên, phủi sạch gót trần, phục hồi cựu vị vào lúc 1 giờ 40 ngày 22 tháng 11 Nhâm Tý (27-12-1972) hưởng thọ 95 tuổi.

Toàn cả Chức Sắc và Tin Hữu trên toàn quốc đều ngậm ngùi thương tiếc, mến thương bậc tiền bối đã trọn dâng hiến một kiếp sanh tô điểm nền Đại Đạo.

Trên thế gian ít kẻ hưởng được 95 tuổi mà Bà Hương Lự đã hưởng được. Đó là một hồng ân của Đức Chí Tôn ban cho chữ Thọ. Lại được Hội Thánh lập tháp thờ phía sau Đền Thánh. Hằng niên đến ngày giỗ, lại được đông đảo các Chức Sắc, Chức Việc và toàn Đạo đến Nữ Đầu Sư Đường lễ bái cầu nguyện cho Bà được cao thăng phẩm vị và đem quyền pháp ban ân cho nữ phái mở Đạo tâm, làm tròn Thiên mạng dẫn dắt nhơn sanh qui hồi cựu vị.

BÀ NỮ ĐẦU SƯ HỒ HƯƠNG LỰ THÔNG CÔNG CÙNG ĐỨC CHÍ TÔN

(Đức Hộ Pháp thuyết Đạo tại Đền Thánh
giờ Tý ngày 24-5-Mậu Tý (30-6-1948))

Bản Đạo nhớ khi lên mở Hội Thánh Ngoại Giáo, Đức Chí Tôn cho vị Phối Sư Hương Lự của chúng ta đây được thông công cùng Ngài, nhờ nghe, nhờ thấy dạng truyền Pháp cho Bản Đạo.

Khi nọ Chí Tôn biểu Bản Đạo lại kê bàn viết, có sắp

một dây nhứt trình dặng rút ra 2 tờ. Ngài lại dạy chị chúng ta là Bà Phối Sư Bảy đừng bắt ấn. Kế Bản Đạo trải 2 tờ nhứt trình sau lưng mà bà chị vẫn không biết. Tới lúc bắt ấn rồi, Bản Đạo thưa: “Đã trải rồi”, tức thì bà chị nhảy ngược lại, đập 2 tờ nhứt trình.

Bản Đạo không hiểu nghĩa gì? Đức Chí Tôn bảo coi 2 chơn có đập cái gì? Bản Đạo coi chơn trước giờ lên là hình Tượng Giới Thạch, đập ngay trên đầu. Còn cẳng sau Bản Đạo biểu nhón lên coi thì thấy hình Rosevelt, quan Tổng Thống nước Mỹ, đập ngay ngực và miệng.

Đức Chí Tôn nói với Bản Đạo rằng:

“Một ngày kia Trung Hoa sẽ thờ phượng Đạo đảo để, còn nước Mỹ sẽ đi lãnh trách nhiệm đi truyền giáo toàn cầu”.

Ngày nay chúng ta thấy tưởng chừng như Chí Tôn khiến mấy vị phóng viên bên Mỹ đến lấy hình tròn vẹn của Đạo, đủ cả chi tiết kinh luật, đem về xứ để truyền bá thì mấy vị này chẳng khác chi như đức Tam Tạng ngày xưa đến Ấn Độ thỉnh kinh.

Bản Đạo dám chắc sự bí mật mà Bản Đạo thấy Chí Tôn hành pháp buổi nọ đã kết liễu ngày hôm nay. Ấy vậy chúng ta phải chịu nhọc một chút để nghinh tiếp họ trong buổi lễ hôm nay.

Bản Đạo tưởng khi những người có mặt ngồi tại đây hầu lễ này, biết chừng đâu cũng có được hạnh phúc như đi truyền giáo qua bên Mỹ sau này mà chớ.

Bản Đạo để lời cảm ơn toàn cả nam nữ và cái bí pháp ấy chúng ta sẽ thấy Chí Tôn làm thành tướng trong thời

gian ngắn ngủi sau đây.

(Trích thuyết Đạo của Đức Hộ Pháp năm Mậu Tý 1948 trang 93 của Ban Túc Ký sưu khảo).

CHÚ THÍCH THÊM VỀ VỤ NGUYỄN PHAN LONG HỘI VẠN LINH

Buổi Đạo chính nghiêng, ông Nguyễn Phan Long cầm đầu một phái đoàn chi phái về Tòa Thánh lập Hội Vạn Linh để lên án Đức Quyền Giáo Tông, Bà Phối Sư Hương Lự đứng ra bình vực cho Tòa Thánh.

Ông Long tự xưng là Giáo Sư nhưng mặc Âu phục chủ tọa Hội Vạn Linh. Bà Bảy nắm cà vạt kéo xuống ghế và nói: *“Giáo Sư mà ăn mặc như thế này, ăn nói lật lọng như thế này thì không xứng đáng ngồi ghế chủ tọa. Hơn nữa chỉ có Hội Nhơn Sanh, Hội Thánh và Thượng Hội, phải hội riêng từng hội. Mỗi hội có một cái quyền; hiệp 3 quyền: quyền Nhơn Sanh, quyền Hội Thánh và quyền Thượng Hội gọi chung là quyền Vạn Linh chứ không có Hội Vạn Linh”*.

Thất bại, ông Nguyễn Phan Long sách cập ra về vì thất lý.

BÀI THÀI ĐỂ HÀNH LỄ

Tại Giáo Tông Đường, đêm 22-11-Nhâm Tý (27-12-1972) hồi 20 giờ 35. Bà Bát Nương có giảng cơ, nguyên văn như sau:

Phò Loan:

- Chương Ấn Nguyễn Văn Hợi
- Cải Trạng Nguyễn Văn Kiệt

BÁT NƯƠNG

*Em chào Hiền Huynh Bảo Đạo, chú Chúc Sắc nam
nữ Cửu Trùng Đài và Hiệp Thiên Đài cùng các em nam nữ.*

*Nơi Diêu Trì Cung rộn rịp đón Hương Lự Nương
Nương.*

*Em được lệnh đến đây có sự thông cảm của Đức Quyền
Giáo Tông để trao 4 câu thài hầu Lễ Viện hành lễ cho Nữ
Đầu Sư Hương Lự.*

***Hương** Thơm ngào ngọt Đạo Kỳ Ba,
Lự tinh hồng quân thánh đức ca.
Nương bóng từ bi dịu chủng tộc,
Nương cơ thoát tục thức con nhà.*

*Cười... Hiền Huynh Bảo Đạo nhắn lời em kính thăm
Đạo Huynh Hiến Pháp.*

Xin kiếu, đợi kỳ sau sẽ đàm Đạo nhiều.

CHƯƠNG II: PHẦN THI ĐIỀU ĐỨC BÀ NỮ ĐẦU SƯ

BÀI XƯƠNG TỤNG CÔNG ĐỨC

Bà Bảy Đầu Sư đã vẹn phần,
Cung Diêu hội hiệp hưởng hồng ân.
Chín mươi lăm tuổi công viên mãn,
Bốn chục tám năm đổi xác trần.
Chánh trực, trung cang đầy khí tượng,
Ngôn từ tao nhã đủ tinh thần.
Thiện Nam, Chơn Nữ đồng hoài cảm,
Bác Ái, Công Bình bậc vĩ nhân.

THÁI ĐẾN THANH

CẢM HOÀI

Bà Bảy Đầu Sư qui cựu vị,
Công trình Đạo nghiệp tròn chung thủy.
Cháu con nam nữ rạng thình danh,
Đời Đạo đời bên dựng hoàn thành.

Ngày 26-II-Nhâm Tý (31-12-1972)

THÁI ĐẾN THANH

BÀ NỮ ĐẦU SƯ ĐĂNG TIÊN

Bà Đầu Sư kỵ hạc đăng Tiên,
Toàn Đạo kính dâng lễ khẩn nguyện.
Bửu Phương tràng phan châu chục rước,
Tiêu thiên rộ rịp cảnh Thiêng Liêng.
Cung Diêu hội ngộ cùng Chư Phật,

*Bạch Ngọc an vui cả Thánh Hiền.
Bốn chục năm dư công quả mãn,
Chín mươi tuổi lễ phản hồi Thiên.*

NGỌC CHÁNH PHỐI SƯ THƯỢNG TƯỚNG THANH

XƯƠNG TỤNG CÔNG ĐỨC

*Bà Nữ Đầu Sư qui cật vị,
Đủ đầy công quả do tu kỹ.
Vun trồng cội đức nảy đơm chồi,
Bồi đắp nền non tròn thiện mỹ.
Tánh đức chơn thành vẹn thủy chung,
Tâm trung chánh trực nên công lý.
Chín mươi lăm tuổi hưởng ân Thiên,
Về Bát Cảnh Cung vui toại chí.*

NGỌC CHÁNH PHỐI SƯ THƯỢNG TƯỚNG THANH

BÀI CỦA PHỐI SƯ NGỌC NHỰN THANH

*Nữ Đầu Sư Đại Tỷ đấng Tiên,
Hương Lự nêu danh bậc chí hiền.
Bốn bảy năm qua vun Đạo nghiệp,
Chín mươi lăm tuổi ngự Đài Liên.
Ngàn thu công trạng đời ghi tạc,
Muôn thuở hương thơm Đạo loáng truyền.
Hồng phấn xứng trang gương thánh đức,
Tiêu diêu cung nguyệt hưởng ân Thiên.*

BÀI CỦA GIÁO SƯ HƯƠNG ÁNH

*Bà Đầu Sư đã phản hồi Thiên,
Tuổi chín mươi lăm đã toại nguyện.*

*Đạo vẹn trung, nên ngôi phẩm Phật,
Đời tròn nhân, được cháu con Tiên.
Nêu danh hậu thế trang tiền bối,
Lưu dấu trần gian bực triết hiền.
Dâng trọn tất thành xin kính chúc,
Đức Bà vui ngự cõi Thiêng Liêng.*

BÀI CỦA GIÁO HỮU THƯỢNG THỜI THANH

*Bà Đầu Sư hàm phẩm đẳng Tiên,
Y đức nêu gương bậc Đại Hiền.
Mặt thế lánh xa mùi tục lụy,
Cửa Thiên vẹn giữ chí trung kiên.
Nhớ khi phá hội đầy can đảm.
Gặp buổi ra oai chống Đạo quyền.
Bốn tám năm trời tu khổ hạnh,
Nay mừng đắc Đạo Cõi Thiêng Liêng.*

BÀI CỦA GIÁO HỮU NGỌC TÀI THANH

*Bà Đầu Sư đã vội đẳng Tiên,
Nữ phái từ đây vắng bóng hiền.
Ngôi cũ qui hồi châu Phật Mẫu,
Quê xưa lại đảo ngụ dài liền.
Chín mươi lăm tuổi dày công nghiệp,
Bốn tám năm tròn đắc quả duyên.
Kính tiễn bà về an Cảnh Lạc,
Nguyện cầu Trời Phật rưới ân thiên.*

BÀI CỦA GIÁO SƯ THƯỢNG DƯ THANH

Đầu Sư hàm phẩm đã đẳng Tiên,

Tuổi thọ chín lăm bức Lão Hiên.
Đạo đức lưu truyền trang Đạo sử,
Hồn thiêng du vĩnh cảnh thiêng nhiên.
Khóe mẫn hai lượt chưa nguôi phận,
Dìu Đạo trọn đời mãn quả duyên.
Mừng đặng dương danh ư hậu thế,
An nhàn quý tử hiệp Thiêng Liêng.

BÀI CỦA VÕ THÀNH LƯỢNG

Đầu Sư Nữ Phái phẩm hàm phong,
Nương ngọn linh phan ngự đánh Bồng.
Đứng bậc vĩ nhân lia cõi tạm,
Hiện thời đồng Đạo thọ tang chung.
Tánh tình mẫn trực còn ghi tích,
Tiết hạnh đoan trang mãi tạc lòng.
Ngôn độ chu toàn so Mạnh Mẫu,
Gương lành lưu lại rạng non sông.

ĐIỀU VĂN ĐỨC BÀ ĐẦU SƯ HỒ HƯƠNG LỰ

(Của Huệ Phong)

Than ôi!
Cửa Đền Thánh cờ rũ màu tang;
Ngọn Linh Sơn sương gieo giọt lụy.
Nỗi thảm chừ Chúc Sắc hiện khó nguôi lòng;
Tin buồn Bà Đầu Sư hàm vừa qui vị.
Bốn bảy năm giới gương Bác Ái vẹn tằm chơn thành,
Chín lăm tuổi xũ áo trần hàm xứng trang Đại Tỷ.

Nhớ linh xưa!

Bước chông gai khổ hạnh có thừa,

Nhà Đạo đức tánh tình thật kỹ.

Phương xử thế được cảm hóa lắm người hiền...

Phép trạch làng đã gieo trồng nhiều trái quý.

*Lúc thọ phong thắm nhuần ơn Thượng Đế, buổi hầu
đàn hiểu Đạo Hu Vô,*

*Khi truyền Pháp tưởng niệm Đức Cao Đài, tay bắt
ấn do nơi huyền bí.*

Cung qui Đức Bà:

Hồn trung còn thoảng chúc dư huy,

Ngôn chánh làm kinh phùng đua mị.

Mắng đứa gian vẫn can đảm điểm mặt quyết bài trừ;

Gặp người khó sẵn tinh thần ra tay lo bố thí.

Phế đời vẹn giữ mỗi chơn truyền,

Hành Đạo sáng soi đèn công lý.

*Thương là thương những trang kỳ cựu nổi khổ đời
trải bước gian truân;*

*Tiếc là tiếc cho bậc lão thành câu chuyện Đạo cũng
như thuần túy.*

Ôi từ đây!

Tào Liên Đài phong chặt nếp kiên trinh;

Ngôi Bửu Tháp nêu cao niềm hoan hỷ.

Sống còn định rõ buổi tương lai,

Thác ắt trở về ngôi nguyên thủy.

*Vững lòng tin cơ Đạo chóng hoàng dương;
Mỗi mắt đợi cảnh đời chưa bình tự.*

Nên Đức Bà:

*Ngự Long Mã, lần vào điện chánh với Cung Diêu;
Lánh phạm trần để Đạo non nhân cùng nước trí.*

Nhắc cảm mến những ngôn từ,

Nhớ kính thay từng cử chỉ.

Kìa hồi chuông Đạo muôn thú vẫn ngân vang;

Đày nơi Đức Bà nghìn thu còn yên nghỉ.

Hỡi ôi! Thương thay! Tiếc thay!

Hiển linh xin chúng...

HUYỆ PHONG KÍNH ĐIỀU.

BÀI CỦA CHÍ THIỆN PHAN TRUNG CHẨM

Thánh Tòa trời chín tiếng chuông vang,

Bà Nữ Đấu Sư cõi xác phạm.

Long Mã đưa đường lên cảnh lạc,

Phượng linh dẫn bước đến Kiêm Bàn.

Thân tâm tiết nghĩa lò gương thế,

Cửa Đạo trung thành tạc sử trang.

Cảm bậc tiền nhân diu khách tục,

Nay về cõi thọ hưởng thanh nhàn.

BÀI CỦA HUỲNH BÁ TÔNG

Bà cụ Đấu Sư đã mãn phần,

Tin buồn tưởng niệm bậc tiền nhân.

Dày công của Đạo từng chơn pháp,

*Nhẹ gót Cung Diêu thoát khổ trần,
Trải tấm trung thành nâng đại nghiệp,
Noi đường chánh giác hưởng hồng ân.
Chín mươi lăm tuổi về ngôi cũ,
Sử tạc nghìn thu tiếng rạng ngân.*

BÀI CỦA VẠN NĂNG BÙI QUANG HÒA

*Đầu Sư hàm phẩm đã đăng Tiên,
Cửa Đạo mất thêm bậc tỷ hiền.
Bốn tám năm trường vun nghiệp cả,
Chín mươi lăm tuổi rạng ngôi Thiên.
Án gìn nữ phái Trời ban tước,
Công dưỡng Chơn Quân (1) sứ chép truyền.
Dưới gót chơn Thầy xin khẩn nguyện,
Cao thẳng quả vị cứu trần duyên.*

(1) Bà có công nuôi Đức Thượng Sanh và Ngài Cao Tiếp Đạo

BÀI CỦA THIÊN TÂM LÊ NGỌC LƯỢNG

*Bà lánh cõi trần giữa tiết đông,
Nhân sanh chạnh nhớ xót xa lòng.
Mắt tay nâng gánh cơ đồ vững,
Tiếc bậc diu đời sứ mạng xong.
Trải đức từ bi lòa nhứt nguyệt,
Nêu gương bác ái rạng non sông.
Tuy dầu bóng khuất danh hiển tạc,
Tạc để tuổi tên đẹp giống giòng.*

Kính bút

BÀI CỦA NGÔ ĐÌNH KIỆT

Bà Bảy Đầu Sư bậc đại hiền,
Chín mươi lăm tuổi trở về Tiên.
Cuộc đời thẳng thẳng lòng trung trực,
Cửa Đạo rộng ngời chí nhĩn kiên.
Tạc dấu nữ lưu dòng giống Việt,
Lừng danh hậu thế cõi Nam Thiên.
Cung Diêu trở bước đà an phận,
Ngoảng lại trần gian chẳng toại nguyên.

BÀI CỦA HÀM TỬ NGUYỄN HÀM PHỤC

Đáng bậc anh thư bậc triết hiền,
Đầu Sư Bà vội bước triều thiên.
Kính lòng cương trực kinh nam giới,
Trọng tiết thanh cao kiếp nữ quyền.
Tu tình trước sau công gấn bó,
Sửa đường trên dưới sử bia truyền.
Chín lăm tuổi thọ nâng cơ Đạo,
Sự nghiệp lưu truyền thất ức niên.

BÀI CỦA NGUYỄN THÀNH CHƠN

Bà Nữ Đầu Sư dứt cảnh trần,
Cảm hoài kính điệu bậc tiên nhân.
Quả, công tạo lập nên danh phận,
Tiết, nghĩa gìn nhau vẹn trí thần.
Thế xác vĩnh an nơi Bửu Tháp,
Hồn linh trực chỉ ngự đài vân.
Cung Diêu nhẹ bước vui đoàn tụ,
Đoạt pháp trường sanh đức rạng ngân.

BÀI CỦA LÊ HÒA HIỆP (CHƠN TÂM)

Tuổi chín mươi lăm lánh bụi hồng,
Đầu Sư hàm phẩm bậc tiền phong.
Kiêm Biên nhớ lúc truyền chơn pháp,
Tòa Thánh thương hồi lập đại công.
Ý đức nêu gương Hồ Liệt Nữ,
Trung kiên phá hội Nguyễn Phan Long.
Nay mừng sứ mạng Thiêng Liêng vẹn,
Cánh hạt thưng dung cõi Nhược Bồng.

BÀI CỦA HUỲNH BÁ TÙNG

Bà cụ Đầu Sư đã mãn phân,
Tin buồn tưởng niệm bậc tiền nhân.
Dày công của Đạo từng Chơn Pháp,
Nhẹ bước cung Diêu thoát khổ trần.
Trãi tấm trung thành nâng đại nghiệp,
Nơi đường chánh giáo hưởng hồng ân.
Chín mươi lăm tuổi về ngôi cũ,
Sử tạc nghìn thu tiếng rạng ngân.

BÀI CỦA SONG HƯƠNG THÔN NỮ

Quả mản Cung Diêu vội trở hài,
Đầu Sư Hàm Phẩm thoát trần ai.
Dòng đời phải sạch đường oan trái,
Nghịệp Đạo còn nêu chữ đức tài.
Đất Thánh xác thành hoàn Xá Lợi,
Non Tiên Thân ngự cảnh Bồng Lai.
Nhớ công tô điểm nền chơn giáo,
Toàn Đạo không ngăn mạch cảm hoài.

BÀI CỦA TỬ TRƯỚC

Từ thuở Đạo Trời mới sáng khai,
Duyên may Bà ngộ Đức Cao Đài.
Nam Kỳ Phổ Độ tâm thành rạng,
Miền Quốc chí truyền Bí Pháp ngay. (1927)
Lời thẳng lý chơn tà nể mặt, (Tháng 6-1933)
Lòng trung nghĩa vẹn nịnh kiên oai.
Chín mươi lăm tuổi Cung Diêu triệu,
Thất ức dư niên thể cảm hoài.

BÀI CỦA PHÒNG BẢO CHÂU THÀNH THÁNH ĐỊA

Thọ mạng Chí Tôn buổi Đạo khai,
Đầu Sư nữ phái rạng Cao Đài.
Tâm linh Thánh chất diu đồng chủng,
Hạnh đức từ bi nghĩa rộng dài.
Cung Ngọc trông chờ ngôi vị sẵn,
Bàn Đào đợi khách động Thiên Thai.
Chín mươi lăm tuổi Toà Sen ngự,
Thất ức dư niên, sự cảm hoài.

BÀI CỦA PHỐI SƯ NGỌC TRIỆU THANH

KHÓC tin đại đức vợ Triều Thiên,
BÀ giữ bụi trần áo phẩm Tiên.
ĐẦU lãnh Thiên Phong hoàng Đạo pháp,
SƯ truyền Chánh Giáo độ nhơn duyên.
HÀM bao công đức vung nền Đạo,
PHONG phú minh, cang trợ lái thuyền.
HƯƠNG tỏa Điện, Cung siêu thánh hóa,
LỰ sang bến giác đoạt ngôi Tiên.

CHƯƠNG III: PHẦN TƯỜNG THUẬT, ĐIỀU VĂN TRONG ĐÁM TANG CỦA BÀ ĐẦU SƯ HỒ HƯƠNG LỰ

I. BÀI TƯỜNG THUẬT ĐÁM TANG BÀ NỮ ĐẦU SƯ HÀM PHONG HỒ HƯƠNG LỰ

(Đăng trong thông tin số 73 trang 11)

Vào lúc 8 giờ 30 ngày 25-11 Nhâm Tý (1972) chúng tôi đến Đền Thánh đã thấy con Long Mã dùng vào lễ cung nghinh Liên Đài ra Cửu Trùng Thiên hôm nay đứng chờ. Mặt quay về hướng Bắc. Hàng ngàn tín hữu cũng có mặt tại đây, từng lớp người từng làng sóng bạc chen vào Nội Nghi Đền Thánh để lễ bái Đức Chí Tôn và cầu nguyện trước Liên Đài của Đức Bà.

Đến 9 giờ Hội Thánh Hiệp Thiên, Cửu Trùng, Phước Thiện, chư Chức Sắc nam nữ đều cầu nguyện và Giáo Sư Thái Hồ Thanh điều động nhân viên ban Nhà Thuyền hành lễ cung nghinh Liên Đài. Liên Đài ra đến Tịnh Tâm Đài (phái bên hữu) lúc 9 giờ 5 phút và cũng được di chuyển qua mình Long Mã múa để rồi đặt an vị trên lưng Long Mã rước vào lúc 9 giờ 10.

Long Mã từ từ cung nghinh Liên Đài qua Lôi Âm Cổ Đài vòng qua lộ bên hữu sân Đại Đồng Xá, tiến đến trước mặt Tây Khán Đài, vòng thẳng vô Cửu Trùng Thiên.

Nhân viên Ban Nhà Thuyền cung nghinh Liên Đài Đức Bà từ lưng Long Mã đưa qua mình Long Mã múa và cung nghinh qua Cửu Trùng Thiên. Thật là một điểm đáng khen sự hay khéo của Nhơn Viên Ban Nhà Thuyền

khi họ dùng đòn khiên để đưa Liên Đài từ mặt đất lên đặt lên cấp thứ 9 của Cửu Trùng Thiên. Lớp người phía trước phải quì mọp di chuyển, lớp phía sau 2 người chống lên nhau để cho thế đòn khiên được thăng bằng, cứ thế họ di chuyển từ từ rất là khó khổ nhưng rất trật tự và nhịp nhàng... để rồi Liên Đài được an vị trên Cửu Trùng Thiên lúc 9 giờ 20.

Mặt Liên Đài nhìn về Đền Thánh theo hướng Chánh Đông, đối chiếu với cung Bát Quái Cửu Trùng Thiên thì Liên Đài tại ngay Cung Chấn.

Sau khi Liên Đài đặt an vị, tang gia cử hành lễ Triều Điện châm chước và chư đồng Đạo lần lượt vào bái lễ.

Lễ Cung Nghinh Liên Đài hôm nay ước lượng hơn vài vạn người...

Và cũng trong thời gian từ 10 giờ đến 15 giờ, lần lượt quí phái đoàn sau đây đến điều tuế và bái lễ trước Liên Đài Đức Bà Đầu Sư Hàm Phong Hồ Hương Lự:

1. Phái đoàn Đại Tá Lê Văn Thiện Tỉnh Trưởng Tây Ninh đại diện Tổng Thống VNCH và Bà Nguyễn Văn Thiệu.
2. Phái đoàn Đại Tá Lê Văn Thiện Tỉnh Trưởng Tây Ninh.
3. Phái đoàn cố vấn trưởng Hoa Kỳ tại Tây Ninh.
4. Phái đoàn Chánh Phối Sư Thượng Biện Thanh, đại diện Giáo Hội Bến Tre.
5. Phái đoàn Ty Quan Thuế Tây Ninh.
6. Phái đoàn đại diện SVSQ/CT tỉnh Tây Ninh.
7. Phái đoàn đại diện Khổ Hiền Trang.

8. Phái đoàn ông Nguyễn Phước Đồi, Giám Đốc Nghi Lễ Phủ Thủ Tướng, đại diện Thủ Tướng và Phu Nhân.
9. Phái đoàn Bác Sĩ Trần Văn Mạnh.
10. Phái đoàn Nghị Sĩ Trần Văn Quá, liên danh Mặt Trời.
11. Phái đoàn Giáo Sư Nguyễn Văn Đạt, Đỗ Như Thân, đại diện phong trào quốc gia cấp tiến.
12. Phái đoàn đại diện Thánh Thất Nam Thành.
13. Phái đoàn Ni Trưởng Diệu Minh, đại diện Vạn Quốc Tự và Nữ Chung Hòa.
14. Phái đoàn Thiếu Tướng Văn Thành Cao, Tổng Cục Phó Tổng Cục Chiến Tranh Chánh Trị.
15. Phái đoàn Đại Tá Dương Quang Đặng.
16. Phái đoàn Dân Biểu Hồ Đức Trung.
17. Phái đoàn đại diện Cao Đài Chiêu Minh.
18. Phái đoàn Trung Tá Quận Trưởng Phú Khương.
19. Phái đoàn các chi phái Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ về dự hội gồm có:
 - Giáo Hội Cao Đài Thống Nhất.
 - H.T Hậu Giang Minh Chơn Đạo Cao Đài cứu thế.
 - Hội Thánh Truyền Giáo Đà Nẵng.
 - Cao Đài Chiêu Minh.
 - Hội Thánh Trung Ương Trung Việt (Tam Quan)

- Hội Thánh Cao Đài Thượng Đế.
- Hội Thánh Tiền Giang.
- Cơ Quan Phổ Thông Giáo Lý.
- Thánh Thất Tây Thiên Cần Thơ.
- Tịnh Đàn Xích Long Sóc Trăng.

Do Đạo Trưởng Kiến Minh hướng dẫn.

Vào lúc 15 giờ Hội Thánh, các cơ quan Đạo nội ngoại ô Thánh Địa và địa phương tế điện, tế lễ phẩm được sắp đặt trên những dãy bàn sắp chung quanh Cửu Trùng Thiên, có hơn 500 mâm tế lễ phẩm. Quý nội nghi, chúng tôi thấy hàng đầu có quý ngài Chơn Nhơn cơ quan Phước Thiện, Ngài Quyền Thượng và Quyền Thái Chánh Phối Sư, Bà Quyền Nữ Chánh Phối Sư, tiếp theo sau là quý vị Chức Sắc Hiệp Thiên, Cửu Trùng và Phước Thiện.

Ngoại nghi cùng tại hàng đầu quý Ngài: Giáo Sư Thái Phát Thanh, Phối Sư Ngọc Triệu Thanh, Phối Sư Hương Mây, tiếp theo sau là chư Chức Sắc...

Lễ Sĩ diện dâng Tam Bửu một phái (Phái Thượng). Lễ Tế Điện kết thúc vào lúc 16 giờ và chư đồng Đạo lần lượt vào bái lễ.

Đồng Nhi Nam, Nữ và Chư Đồng Đạo từ tụng Di Lạc Chơn Kinh.

Vào khoản 19 giờ 30, quý vị Chức Sắc thuộc Bộ Nhạc Trung Ương và quý vị Nhạc Sĩ cơ quan Phát Thanh, hòa tấu cổ nhạc hiến lễ tại Cửu Trùng Thiên cho đến 21 giờ 30 cuộc hòa tấu mới chấm dứt.

Chứng dự buổi hòa nhạc này có Quý Ngài Thượng Chánh Phối Sư cùng Chức Sắc Lương Phái.

**Chúa nhật ngày 26 tháng 11 Nhâm
Tý (DL 31-12-1972).**

Không ai bảo ai, chư tín hữu trong 19 phận Đạo Châu Thành Thánh Địa lần lượt trên khắp các con đường dẫn vào nội ô Thánh Địa, người người đều ăn mặc chỉnh tề trong bộ Đạo phục khiết bạch, đa số đầu chít khăn tang. Phải chăng mọi người con Đạo đều ý thức như nhau về sự hy sinh cao cả và đức độ vô biên của Đức Bà Nữ Đầu Sư Hàm Phong Hồ Hương Lự, giờ cụ Bà qui hồi Tiên cảnh sau 95 năm tạo dựng và để lại muôn đời những gương quý giá... Tất cả đến đưa Liên Đài nhập Bửu Tháp...

Thật hiếu hạnh thay! Thật diễm hạnh thay cho những người con hiếu kính!!!

Và đến 8 giờ, sau khi cúng châm chước, Hội Thánh cử hành lễ cung nghinh Liên Đài nhập Bửu Tháp.

Nghi lễ cung nghinh Liên Đài hôm nay y như những ngày trước. Liên Đài được đưa xuống khỏi 9 cấp Cửu Trùng Thiên, rồi qua mình Long Mã múa để rồi lại đặt lên lưng Long Mã rước vào lúc 8 giờ 20.

Bây giờ 8 giờ 25 phút, Long Mã cung nghinh Liên Đài từ từ di chuyển theo lộ trình Hội Thánh đã ấn định: Ra Tây Khán Đài đến đại lộ Phạm Hộ Pháp, đi ngan Đền Thánh, đến Nữ Đầu Sư Đường, đến Giáo Tông Đường, đến Hiệp Thiên Đài, đến Hộ Pháp Đường, đến Báo Ân Từ, quanh qua lộ Oai Linh Tiên, qua đại lộ Cao Thượng Phẩm đến văn phòng Hội Thánh Phước Thiện, rồi tiếp tục đến văn phòng Nữ Phái Phước Thiện, đến Ban Đạo Sử, vòng qua Tây Khán Đài, thẳng tới Bửu Tháp, tại mỗi nơi Long Mã ngừng 2 phút và khi Liên Đài cung nghinh

qua Đền Thánh, từ Bạch Ngọc Chung Đài, Lôi Âm Cổ Đài đổ 5 hồi chuông trống, tiếp đến Báo Ân Từ cũng đổ 5 hồi chuông...

Hiện diện trong buổi lễ hôm nay có đông đủ chư Chức Sắc cao cấp Hội Thánh Hiệp Thiên, Cửu Trùng, Phước Thiện, chư Chức Việc Đạo Hữu lương phái, học sinh Đạo Đức Học Đường, Đại Đạo Thanh Niên Hội, Hương Đạo Đoàn Đại Đạo.

Về phần quan khách, chúng tôi nhận thấy có Thiếu Tướng Văn Thành Cao, Tổng Cục Tổng Cục Chiến Tranh Chánh Trị, Nghị Sĩ Nguyễn Hữu Lương, Dân Biểu Hồ Đức Trung, Đại Tá Tỉnh Trưởng Tây Ninh, cựu Đại Tá Dương Quang Đăng... Quý vị đại diện 9 chi phái Cao Đài... cùng một số quân cán chính... ước độ có hơn năm vạn người đưa Liên Đài nhập Bửu Tháp hôm nay.

Chúng tôi ghi nhận được 20 tràng hoa hột cườm và 41 tấm liễn đối, phúng vãng, lụy, 3 bàn đưa theo bàn hương án...

Và bây giờ là 9 giờ 40 phút, Long Mã ngừng lại bên hông Đền Thánh để nhân viên ban Nhà Thuyền chuẩn bị cung nghinh Liên Đài từ lưng Long Mã đưa đến tọa nơi Bửu Tháp lúc 9 giờ 47 phút.

Bửu Tháp vì xây quá gấp nên chỉ có phần dưới, nền Bửu Tháp cao độ 8 tấc, ở trên có 4 cấp cũng xây hình bát giác, cấp trên cao độ 9 tấc, nơi đặt Liên Đài. Theo sự tiết lộ của Bà Quyền Nữ Chánh Phối Sư, thì Bửu Tháp của Đức Bà chỉ xây nền và khi đặt Liên Đài an vị, xây hình tháp đứng Bát Giác, chớ không theo kiểu mẫu một Bửu Tháp như của cố Đức Bà Nữ Đẩu Sư Hương Hiếu. Sở dĩ

như thế vì có sự thay đổi về sau...

Vào lúc 9 giờ 53 phút, Ngài Bảo Đạo Hồ Tấn Khoa đọc điều văn. Tiếp theo là điều văn của Ngài Thượng Đâu Sư Thượng Sáng Thanh, Chương Quản Cửu Trùng Đài Nam Phái. Kế đó là điều văn của Bà Quyền Nữ Chánh Phối Sư Hương Tiểu, đại diện Chức Sắc Nữ Phái Cửu Trùng Đài, rồi đến điều văn của Bà Đạo Nhơn Tạ Thị Thế, Quyền Thượng Thống Lại Viện Phước Thiện, đại diện Chức Sắc Nữ Phái Phước Thiện và sau cùng là lời đáp tạ của Giáo Sư Cao Hoài Hà, cháu nội đích tôn của Bà.

Đến 10 giờ 30, hành lễ cung nghinh Liên Đài nhập Bửu Tháp. Đồng Nhi đọc bài kinh “*Hạ nguyệt*”, kế tiếp đọc “*Vãng Sanh Thần Chú*”, dứt tiếng kinh lúc 10 giờ 35 phút. Hội Thánh Chư Chức Sắc, Chức Việc, Đạo Hữu lần lượt vào bái lễ lần chót trước Liên Đài.

Chúng tôi còn ghi nhận thêm: Quý vị Chức Sắc cao cấp Hiệp Thiên Đài, Cửu Trùng Đài xá tang tại Bửu Tháp...

Thánh tang của Đức Bà cử hành trong 5 ngày vô cùng tốt đẹp. Và cũng trong 5 ngày này, Hội Thánh ra thông tri cho toàn Đạo trong toàn quốc treo cờ tang để tưởng nhớ Đức Bà...

Nam Mô Cao Đài Tiên Ông Đại Bồ Tát Ma Ha Tát.

II. BẢN TUYÊN DƯƠNG CÔNG NGHIỆP

Ngài Hiến Pháp đọc tại Đền Thánh
ngày 26-11 Nhâm Tý (31-12-1972)

Kính thưa Hội-Thánh,

Kính chú Chúc sắc Thiên phong, Chúc việc và toàn đạo Nam Nữ,

Kính chú quý Quan Khách,

Nhân danh Quyền Chuông Quân Hiệp-Thiên Đài và Thống Quân Nữ phái Cửu-Trùng-Đài. Tôi xin long trọng tuyên dương công trạng của Đức Bà Nữ Đâu-Sư Hồ Hương-Lự vừa qui Thiên vào ngày 22 tháng 11 Nhâm Tý, hưởng thọ 95 tuổi.

Về phần Đồi:

Bà Hồ Hương-Lự, tức Hồ-thị-Lự, sanh ngày 26-6 Mậu-Dần (1878) tại Ích Thạnh, tổng Long Vĩnh Hạ (Gia Định), chồng là Ông Cao-hoàng-Ấn, Thăm Phán đầu tiên tại Việt Nam.

Về phần Đạo:

Bà đắc phong phẩm Giáo-Sư tại Kiêm-Biên ngày rằm tháng 8 năm Đinh-Mão (dl 10-9-1927).

Rằm tháng 10 năm Ất-Hợi (dl 10-11-1935) Bà được thăng phẩm Phối-Sư.

Công nghiệp:

Năm Kỷ-Ty (1929) Bà về Tòa-Thánh giúp việc nơi Lương Viện. Qua năm Canh Ngọ (1930) làm Quản lý Sở May và làm công quả nơi Nhà Khách.

Qua năm Canh Ngọ (1930) làm Quản lý Sở May và làm công quả nơi Nhà Khách.

Năm Nhâm-Thân (1932) lãnh Quản lý Lương-Viện, Trừ phòng và thay mặt Bà Nữ Chánh-Phối-Sư tại Tòa Thánh. Sau đó bắt thăm đi hành đạo, làm Đầu Họ Đạo

Long Xuyên.

Sau lại không người thế nơi Phòng Trừ, nên Đức Quyền Giáo-Tông cho phép Ông Giáo-Sư Thượng Sáng Thanh kiêm luôn Nữ phái.

Qua năm Bính Tý (1936), vì bệnh nên phải nghỉ một thời gian, khi bình phục sức khỏe, Bà về giúp việc tại Nhà may Linh Đức.

Sau ngày Đức Phạm Hộ-Pháp cùng nhiều Chức sắc phái Nam vắng mặt, Bà vẫn ở tại Tòa Thánh để chung lo Đạo với Hội-Thánh.

Trong lúc người Pháp chiếm Tòa Thánh, Nhà may Linh Đức phải dọn về nhà Bà Giáo-Sư Hương Nhiều. Sau người Pháp lấy Linh Đức làm trường học thì nhà may phải dọn về tiệm Minh Đức một thời gian rồi giải tán.

Trong lúc Đạo chinh nghiêng, chư Chức sắc cao cấp Nam phái không còn ai ở nơi đây, chỉ còn mấy vị Lễ Sanh Nam Nữ chung lo giúp sức với Bà. Nhà cầm quyền Pháp lại chở hết tài sản của Đạo, chỉ còn lại chút ít đồ của Hội-Thánh mà thôi.

Cuối năm Canh Thìn (1940), Bà phải về nhà dưỡng bệnh vì kém sức khỏe, mãi đến tháng 4 năm Ất-Dậu (1945), Bà mới trở lại Tòa Thánh tiếp tục việc Đạo.

Lúc lưu lại Sài gòn, Bà ở tại nhà ái nữ của Bà là Cô Cao-Thị-Cường và con trai là Cao-Hoài-Sang (tức Đức Cao Thượng-Sanh Hiệp-Thiên-Đài).

Năm Bính Dần (1926), Bà lên Kiêm Biên (Nam vang) trú ngụ tại nhà Trưởng-nam của Bà là Cao-Đức Trọng (tức là Thời Quân Cao Tiếp Đạo Hiệp-Thiên-Đài).

Sau đó, Đức Hộ-Pháp lên mở Đạo tại Kim-Biên, độ Bà vào Đạo. Năm Ất-Mão (1927), Bà trở về Sài gòn. Bà có 3 người con: 2 Nam và 1 Nữ, đều tu theo Đạo Cao Đài. Con trưởng nam là Thời Quân Cao Tiếp Đạo, thứ nữ là Giáo-Sư Cao Hương Cường, còn quý tử là Đức Thượng-Sanh Cao Hoài Sang.

Cả nhà Bà đều nêu gương đạo hạnh làm vinh hiển tổ tông. Cái gương cương trực của Bà cũng hiếm có. Bà dám đương đầu với bất cứ ai có manh tâm phản và chống đối Đạo, chẳng hạn như vị Cựu Thủ Tướng Nguyễn Phan Long, có lần lên Tòa Thánh, mặc áo phục vào tọa vị trên ngai tại Cung Đạo. Bà đồng dục đứng ra phản đối và bắt buộc Ông Long bằng lễ đạo, phải rời khỏi chỗ tôn thờ. Về việc Đạo, Bà thường dùng lời ngay lẽ phải đối với tất cả mọi người. Phản đồng trong Đạo đều mến phục cái tánh cương trực của Bà. Tánh cương trực ấy, Bà áp dụng để xây dựng, chớ không hề xúc phạm ai. Ấy là sự cần ngôn cần hạnh đó vậy.

Rất tiếc thay! Bà mất đi là Đạo mất một bậc lão thành đáng thương kính. Từ đây, Bà vắng bóng, bốn đạo không còn được nghe lời cương trực đanh thép của một lão mẫu nữa.

Kính thưa Hội-Thánh và chư quý vị,

Nỗi thương tiếc không bút mực nào tả xiết!

Vậy trước khi dứt lời, tôi thành tâm cầu nguyện Ôn Trên ban phúc lành cho hương hồn Đức Bà Nữ Đấu-Sư Hồ Hương Lự sớm tiêu điều nơi cõi Thiêng-Liêng Hằng Sống và xin chân thành phân ưu cùng tang quyến.

Nam Mô Cao Đài Tiên Ông Đại Bồ Tát Ma Ha Tát.

Q. Chương Quản Hiệp Thiên Đài
Hiển Pháp Trương Hữu Đức

III. ĐIỀU VĂN CỦA NGÀI HỒ BẢO ĐẠO

Kính Hội Thánh,

*Kính Quý Chức Sắc Hiệp Thiên, Cửu Trùng và toàn
Đạo lương phái.*

Kính Quý Đại Diện các phái Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ.

Kính Quý Đại Diện của Tôn Giáo bạn,

Kính Quý Quan Khách.

*Trước Bửu Tháp tôn nghiêm nhờ khói hương quyên
lấy tâm thành, chúng tôi xin được phép thay mặt Hội Thánh
Hiệp Thiên Đài kính cẩn dâng lời thương tiếc.*

*Ngậm ngùi tất dạ khi nghĩ đến cửa Đạo từ nay đành
vắng mặt một bóng dáng từ nghi. Nhẹ bước cung mây, Đức
Bà Nữ Đầu Sư chốc thoát đã trở về cội vị.*

Nhớ lại Đức Bà,

*Giữa giòng trần cũng thời danh thế phiệt, bạn chung
đời nguyên là đệ nhất Pháp Gia. Trên đường tu đức Bà như
cội hạnh trở kỳ hoa, với ngân châu ngọc ấy, đủ tỏ rõ một
nguyên căn Thánh Nữ.*

*Vào những năm đầu mở Đại Đạo hàn vi thiếu trước
hụt sau, Đức Bà đã sớm đi vào trường thi công quả để chung
lo mặc, lo ăn cho đoàn con cái của Đức Chí Tôn giảm với
phần đói rách. Thời thuộc Pháp khi nền Đạo chình nghiêng,
thế Đạo rã rời, Đức Bà vẫn trì chí kiên tâm để nâng cao
Thánh Đức. Tuy khiêm cung đúng mực, nhưng Đức Bà
không hề khiếp phục trước uy quyền khi bộc bạch trực tâm.*

Đạo sử đã nhiều lượt chứng minh, sự khí khái của Đức Bà từng đập tan bao tà ý.

Than ôi!

Đến nay Đức Bà là bậc trưởng lão để trụ tâm luyện tính cho quý hàng nữ giới, toàn Đạo những mong muốn Đức Bà niên trường tại thế để cháu con cùng học chữ thuần tin. Nhưng rồi một cánh Hạc vàng lao vút chín từng không, Đức Bà đã êm đềm thoát tục lên Tiên, thương tiếc bấy, ai có thể đoán mây ngăn gió.

Thương là thương một bóng dáng quen thân, tiếc là tiếc ý cao đức trọng.

Nhưng chúng ta vẫn biết: Cõi hình tướng hễ hữu sanh hữu hoại, mà niềm tin của Đạo nhà là diệt sắc vẫn tồn không. Thế xác kia đâu có phôi pha, nhưng linh đức của Đức Bà Nữ Đẩu Sư Hồ Hương Lự vẫn ngàn năm bất diệt.

Hôm nay toàn Đạo nghiêng mình trước Bửu Tháp, sự chân thành thương cảm có lẽ khó thốt được nên lời. Thiết nghĩ chỉ có sự noi theo đức tánh của Đức Bà để tu kỹ luyện tâm, đó mới chính là sự thương cảm mang nhiều ý nghĩa nhất.

Sau cùng với muôn vàn thương kính, chúng tôi xin chia buồn cùng tang quyến và nguyện cầu hương hồn Đức Bà thanh thoát đăng Tiên.

Xin Đức Bà nơi cõi Thiêng Liêng vẫn hàng ưu ái nhưn sanh, hộ trì toàn Đạo đủ nghị lực kiên cường để bảo tồn và phát huy Đạo Pháp.

Hỡi ôi! Thương thay! Tiếc thay!

Hiển linh xin chúng.

Bảo Đạo Hồ Tấn Khoa

IV. ĐIỀU VĂN CỦA BÀ PHỐI SƯ HƯƠNG TIỂU

Kính bạch Đức Hiền Pháp Q. Chương Quân Hiệp Thiên Đài, kiêm Thống Quân Cửu Trùng Đài Nữ Phái.

Kính Hội Thánh Hiệp Thiên, Cửu Trùng và Phước Thiện.

Kính Quý Đại Diện Tôn Giáo,

Kính Quý Đại Diện Cơ Quan Công Quyền,

Kính Quý Đại Diện Chức Sắc, Chức Việc và toàn Đạo lương phái.

Kính thưa Quý Ngài.

Nhơn danh Q. Nữ Chánh Phối Sư, thay mặt Chức Sắc Cửu Trùng Đài Nữ Phái, nghiêng mình trước Liên Đài Đức Cổ Đầu Sư để có đôi lời tưởng niệm công ơn giáo hóa của Đức Bà lúc sanh tiền.

Kính Hội Thánh, kính Quý Ngài,

Về lai lịch và công nghiệp của Đức Bà, Ngài Hiền Pháp Chương Quân Hiệp Thiên Đài đã tuyên dương tại Đền Thánh rồi, tôi xin thay lời Chúc Sắc Nữ Phái hầu nhắc lại hạnh Đạo Đức Bà đối với đàn em nữ phái.

Là một trong ba vị Thiên Phong Nữ Phái, cố Nữ Đầu Sư Hương Lộ, thuở Đạo mới ban sơ, Bà rất dày công cùng Đạo, đức hạnh song toàn, trưởng thành trong một gia đình thế phật Nho Phong, tánh đức hiền hòa, biết bao nhiêu tình cảm đối với đoàn em Nữ Phái, thật là rường cột đáng nêu gương mẫu Nữ Phái của nền Đại Đạo ngàn năm ghi tạc.

Ôi! Mây sâu giăng khắp nẻo,

Ly biệt cảnh đau thương...

Nữ phái đau buồn dôn dập, không ngăn giọt lụy, vì nỗi nhớ thương Nữ Đấu Sư Hương Hiếu đang cầm quyền Hội Thánh Nữ Phái mới qui Thiên chưa đến lệ Đại Tường thì nay Đức Bà Đấu Sư cũng nỗi gót theo qui hồi cựu vị, để lại cho bao nhiêu Chúc Sắc Nữ Phái, tuổi Đạo còn thơ, từ đây bơ vơ, không còn nghe những lời dạy bảo của Bà.

Nhớ linh xưa, đức độ thuần lương, công bình cương trực, mặc dầu tuổi già sức yếu, đã vẫn đổ hết tâm bảo tôn nghiệp Đạo.

Nhớ lời Bà trong lúc tịnh dưỡng nơi Nữ Đấu Sư Đường nửa đêm vắng vẻ, Bà nói với tôi rằng: “Chồng chết, con (là Đức Thượng Sanh mới 9 tuổi, răn nuôi cho con ăn học thành tài, thi đậu cũng như Cao Tiếp Đạo, nay bỏ tôi qui Thiên hết, còn đứa con gái (là bà Hương Cường) nay đau may mạnh, chớ chi Đức Chí Tôn đem tôi về, thế cho Thượng Sanh ở lại lo cho nhưn sanh, tôi già rồi, có sống cũng không ích chi cho Đạo”.

Ôi! Cao cả thay cho lời Bà thổ lộ, mặc dầu tuổi già sức yếu, trong thời kỳ tịnh dưỡng song cũng một lòng lo cho đại nghiệp quên mình.

Xét kỹ những lời vàng tiếng ngọc từ đây không còn nghe nữa, thật đáng kính thay!

Từ đây Tiên tục đôi đường, âm dương lưỡng lộ, Nữ Phái chúng tôi mất một người đáng tôn sùng và khá kính để dắt dìu giáo hóa đoàn em trên bước Đạo còn dài.

Giờ đây nơi Bạch Ngọc, Đức Bà đã vui vầy hội kiến, bỏ lại các em trần thế ử rú bơ vơ, đồng Đạo thọ tâm tang với bao nhiêu chân thành triều kính. Cõi hư linh Đức Bà an ngự ngôi xưa, xin hộ trì Đại Đạo hoàng trường sớm đem

lại cho ngày vui hơn loại.

Bạch Hội Thánh, kính Quý Ngài,

Cuộc Thánh lễ Đạo táng cố Đầu Sư Hương Lự trọng thể uy nghiêm, diễu hành long trọng, ấy là nhờ sự cao minh sắp đặt của Quý Ngài, thay mặt Nữ Phái, tôi xin cảm trọng thâm ân Hội Thánh Hiệp Thiên, Cửu Trùng và Phước Thiện, đại diện Tôn Giáo các cơ quan công quyền, chư Chức Sắc, Chức Việc toàn Đạo để hết tâm cực nhọc trong cuộc Thánh Lễ Đức Bà hôm nay đã hoàn hảo.

Sau tôi thành thật chia buồn cùng tang quyến.

Kính nguyện hương hồn Đức Bà cao thăng Thiên vị.

Hiển linh xin chúng.

Nam Mô Cao Đài Tiên Ông Đại Bồ Tát Ma Ha Tát.

26-11 Nhâm Tý (1972)

Q. Nữ Chánh Phối Sư Hương Tiểu

V. ĐIỀU VĂN CỦA HỘI THÁNH PHƯỚC THIÊN

Kính thưa Ngài Hiến Pháp Q. Chương Quản Hiệp Thiên Đài.

Kính Hội Thánh Hiệp Thiên, Cửu Trùng và Phước Thiện.

Kính Quý Đại Diện Tôn Giáo.

Kính Quý Quan Khách.

Kính Quý Chức Sắc Thiên Phong, Chức Việc và toàn Đạo Nam Nữ.

Kính thưa Tang Quyển.

Nay là ngày cung nghinh Liên Đài Đức Bà Đầu Sư nhập Bửu Tháp, đứng trước đây tôi xin đại diện Hội Thánh Phước Thiện Nữ Phái có đôi lời chân thành mến tiếc một Đấng đã dày công vun đắp nên Đại Đạo, từ thi chí chung đã đổ biết bao giọt mồ hôi, nước mắt, lao tâm tiêu tử cùng khổ hạnh gian truân, chỉ vì lòng khổ hạnh vô biên đối với Đức Chí Tôn và Phật Mẫu.

Trước khi chưa gặp Đạo Cao Đài, Bà từng Đạo Minh Sư, nhờ có nguyên căn Đức Bà tìm thấy trong kinh điển có để lời tiên tri, về sau có một mối Đạo xuất thế.

“Cao như bắc khuyết, như chiêm ngưỡng,
Đài tại Nam Phong Đạo thống truyền”.

Nên Đức Chí Tôn đến khai nền Đại Đạo, Đức Bà liền nhập môn từng giáo, không chút ngờ vực, dâng hiến cả mảnh thân cho Đại Từ Phụ và Đại Từ Mẫu để làm con tế vật phụng sự cho Đạo Pháp và nhưn sanh.

Tuy phận liễu bỏ nhược chất, nhưng tài đức và Đạo hạnh của Đức Bà khó ai sánh kịp.

Lúc còn ở ngoài thế, song thân định bề gia thất, nhưng chẳng may nữa chùng xuân gãy gánh càng thường. Đức Bà vẹn giữ mối Đạo nhưn luân, thủ tiết thờ chồng nuôi con, khổ nổi vừa quán xuyên gia đình, vừa dưỡng nuôi dạy đoàn con thơ cho nên người nên Đạo. Ấu đó cũng là một cơ thử thách để cho Đức Bà rạng danh một người hiền phụ và hiền mẫu nơi cõi Á Đông này. Nhờ công ơn của Đức Bà vì nhưn sanh, tạo dựng cho nền Đại Đạo hai tay rường cột để nâng gánh Đạo Trời, là cố Tiếp Đạo và Đức Thượng Sanh, nếu Đức Bà không phải là bậc Thiên Tài thì chưa hẳn đủ trí mưu thi thổ đặng.

Lần dở trang sử cũ Trung Hoa, chúng ta thấy đời ca tụng Bà Mạnh Mâu là mẹ của Thầy Mạnh Tử thì Đức Bà Đâu Sư đây không thua kém mà lại có phần hơn. Cũng đồng phương pháp giáo hóa, nhưng Đức Bà đã khéo gây tạo cho con trở nên Chí Tiên và Chí Phật để phụng sự cho Đạo lãn đời. Còn riêng phần Đức Bà đối với Thiên Triều của Đức Chí Tôn trên đường tu học, Đức Bà cũng đạt đến tột phẩm triều nghi của Nữ giới, đâu kém thua vì bậc tu ni nam tử.

Hân hạnh thay cho dân tộc Việt Nam!

Hữu phúc thay cho nòi giống Việt Thường! đã có bậc anh thư làm rạng vẻ con Lạc cháu Rồng, không thẹn tuổi tên cùng quốc tế.

Một điều đặc biệt chúng ta nên lưu ý, từ ngày xā thân hành Đạo, Đức Bà được Đức Chí Tôn trọng dụng để bảo thủ chơn truyền, tô điểm nghiệp Đạo. Biết bao lần thuyền Đạo gặp cơn giông tố bão bùng, bên ngoài cường quyền đàn áp, bên trong nội bộ khảo đảo đủ điều, mỗi phen biến cố, Đức Bà đóng vai trò giúp một cánh tay đắc lực cho Đức Hộ Pháp khử tà diệt mị, bảo thủ chơn truyền.

Ngoài số mạng kể trên, còn một điều quan trọng mà ai là tín đồ Cao Đài cũng phải cúi đầu ân nghĩa của Đức Bà. Để chứng minh chúng tôi xin trích ra một đoạn văn thuyết Đạo chính Đức Hộ Pháp miêu tả, Đức Ngài nói: “Bản Đạo nhớ khi lên mở Đạo Kiêm Biên năm 1927 đăng truyền giáo, Đức Chí Tôn cho một vị Phối Sư Hương Lự của chúng ta được thông công cùng Ngài, nhờ nghe, nhờ thấy đăng truyền Pháp cho Bản Đạo”.

Quả thế, không ai dám phủ nhận, chính nền Đạo Cao Đài ngày nay có đủ chơn truyền là phép siêu độ chúng

sanh, phần lớn là nhờ công ơn của Đức Bà, mà hơn loại được hưởng điểm phúc hồng ân của Đức Chí Tôn ban bố.

Luận về công hạnh của Đức Bà trong buổi Tam Kỳ Phổ Độ nảy đời với hơn sanh, không thể bút mực nào diễn tả cho cùng.

Đáng kính mến thay! Chúng ta rất hân hạnh được gặp một Bà Thầy đời dạy Đạo khác thường hơn thế tục, chẳng cần bài vở, không dùng văn hoa, chỉ dụng tấm gương hy sinh và hành động cao thượng cùng cam khổ với Đạo để trách nhiệm giáo hóa, làm cho chúng ta học một bài học mà đầu óc tâm hồn nhớ mãi khó quên.

Ôi! Đứng trước cảnh mắt còn, chúng ta thấy rằng: Đối với Đức Bà, mỗi người đều ngậm ngùi mến tiếc, nhưng xét ra chúng ta nên hân diện và vui mừng cho Đức Bà hơn, là vì căn cứ theo lời Đức Chí Tôn dạy: “Ngày nào các con trở về cùng Thầy mà toàn cả chúng sanh thấy thấy thương yêu là Thầy đắc vọng”.

Đến đây chúng tôi không còn biết nói chi hơn trước thâm ân của Đức Bà, chỉ khắc cốt ghi lòng một mảnh tâm tang, và quý mến tiếc một vị mà Đức Chí Tôn chọn lựa để làm tôi tớ cho con cái của Đức Ngài hết sức đắc lực.

Tuy rằng thương, tuy rằng mến, chúng tôi cố nén sâu, gạt lệ đồng để hết tâm chí thành cầu nguyện ơn trên Đức Chí Tôn và Đức Phật Mẫu ban đầy ân huệ cho hương hồn Đức Bà cao thăng Thiên vị.

Hỡi ôi! Thương thay, kính mến thay!

Hiển linh chứng chiếu.

ĐẠO NHƠN TẠ THỊ THẾ

VI. ĐÁP TỪ CỦA TANG QUYẾN

Ông Cao Hoài Hà cháu đích tôn của Bà Nữ Đầu Sư (con Đức Thượng Sanh) đáp từ:

“Nam Mô Cao Đài Tiên Ông Đại Bồ Tát Ma Ha Tát”

Kính thưa Hội Thánh Hiệp Thiên Đài, Cửu Trùng Đài và Phước Thiện.

Kính thưa toàn thể quý Chức Sắc lương phái.

Kính thưa đại diện các Tôn Giáo thân hữu.

Kính thưa đại diện chánh quyền cùng thân bằng quyến thuộc cùng toàn thể đồng Đạo.

Hôm nay lễ an vị nhục thể của nội Tổ chúng tôi là Cố Nữ Đầu Sư Hàm Phong Hồ Hương Lự được tổ chức vô cùng trọng thể, cũng như nghi thức di Liên Đài trong 3 ngày qua đều nhờ công đức vô biên của Hội Thánh.

Nhân danh cháu đích tôn và đại diện tang quyến chúng tôi xin tỏ lòng thành kính và tri ân sâu xa Hội Thánh và kính xin Hội Thánh tha thứ về những điều sơ xuất của tang quyến.

Thân thể các con cháu chắc của Bà Hồ Hương Lự xin lay tạ Hội Thánh và quý vị có mặt hôm nay để xin ghi tạc ơn này.

CAO HOÀI HÀ

TIỂU SỬ BÀ NỮ ĐẦU SỬ
HỒ HƯƠNG LỰ
Soạn Giả: QUANG MINH